

Kirkerådet
Pb. 799 Sentrum

Dato: 08.06.2017

Vår ref: 17/00193-3 JG233

Deres ref:

Høringsuttalelse om kirkelige valgeregler 2017

Vi viser til høringsbrevet av 27. mars med vedlagte dokumenter. Bekkelaget og Ormøy menighetsråd drøftet saken på sitt møte 10. mai, og overlot til et mindre utvalg å ferdigstille vårt hørings svar på bakgrunn av de synsmåter som ble fremmet i rådet.

Vårt svar er organisert etter det som i høringsnotatets kortversjon omtales som «overordnede problemstillinger».

1) Direkte valg eller blandingsvalg

Menighetsrådet går inn for alternativ 2, direkte valg på alle leke medlemmer. Et hovedargument ligger i likheten med de offentlige valg som folk ellers er kjent med. Vi vektlegger også at en slik ordning virker mer aktiviserende for kirkemedlemmene enn blandingsvalg, samt at valgoppgjøret blir enklere og resultatet raskere kjent. Ved blandingsvalg ville det være et helt nytt og ofte uerfarent menighetsråd som skulle avgi stemme på dem som velges indirekte. Dette innebærer usikkerhet omkring rådernes forutsetninger for å avgjøre hvilke kandidater som best representerer dem.

2) Flertalls- og forholdstallsvalg

Her legger vi til grunn at vår kirke rommer flere, og til dels sterkt stridende, teologiske og kirkepolitiske grupperinger. I en slik situasjon gir forholdstallsvalg generelt bedre sikkerhet for at mindretall blir representert enn flertallsvalg. Det bør derfor stimuleres til etablering av flere nominasjonslister. Valgreglene bør legge til grunn at flere lister, og dermed forholdstallsvalg, er normalsituasjonen, og følgelig beskrive flertallsvalg som en nødløsning til bruk dersom normaltilstanden ikke skulle inntreffe. Denne synsmåten gjelder først og fremst ved valg til bispedømmeråd. Vi antar at situasjonen ofte vil være en annen på menighetsnivå enn på bispedømmenivå, og at interessen for å stille alternative lister vil være mindre. Om denne forskjellen bør reflekteres i regelverket, er imidlertid uklart. Når det gjelder valget mellom alternativ 3 og 4, mener vi erfaringene fra det siste kirkevalget taler for at en bør unngå en situasjon med asymmetriske lister, altså går vi inn for alternativ 4. Argumentet mot denne ordning er den medfølgende risiko for at et mindretall ikke blir representert. Dette vil imidlertid bare inntreffe dersom mindretallet ikke makter å stille liste. For å minke risikoen for dette, bør en overveie å lempe på de krav som stilles for å få en nominasjonsliste godkjent, jf forslaget til valgeregler § 6-2.

3) Tilskuddsordning

For å fremme demokratiet i Dnk anser vi det tjenlig å ha en form for tilskuddsordning. Vi stiller oss imidlertid spørrende til om dette er nødvendig ved menighetsrådsvalg, slik det åpnes for under alternativ 1 i forslaget til valgeregler, § 6-3.5. (Denne muligheten er det

derimot ikke åpnet for under alternativ 2.) Når det gjelder bispedømmerådvalg, slutter vi oss til høringsnotatets forslag om å avgrense tilskuddene til å gjelde selve valget, dvs nominasjons- og valgfase, likedan til prinsippet om likebehandling av nomineringsgrupper, dvs uten å gradere støtten etter tidligere valgresultat. Høringsnotatet (og de foreslåtte valgreglene) opererer imidlertid med en oppfatning av nomineringsgrupper som etter vår oppfatning gjør dem for like politiske partier: De skal være registrert i Enhetsregisteret og ha organisasjonsnummer, og de forutsettes å ha varighet over flere valg. Vi kan ikke se at en slik relativt fast organisering behøver å være vilkår for å motta tilskudd, slik det heller ikke er i de foreslåtte bestemmelsene for tilskudd ved menighetsrådvalg. Mye taler for at nomineringsgrupper kan oppstå på mer ad hoc-basis, og vi ser det ikke som ønskelig at tilskuddsordningen presser slike inn i en fastere organisering enn de selv føler grunnlag for. Siden nomineringsgruppene både er siktet inn mot valg i det enkelte bispedømme, og må ha lokal støtte innen dette for å bli godkjent, mener vi videre at de foreslåtte ordningene går for langt i å behandle dem som «fylkeslag» av nasjonale organisasjoner. Et punkt der det nasjonale kommer for sterkt til uttrykk, er forslaget om at Kirkerådet både bør stå for godkjenning/registrering av nomineringsgrupper og for forvaltning av tilskuddsordningen. Her mener vi det er mer naturlig å se bispedømmerådene som godkjennings og forvaltningsorgan. Vi mener i sum at vi bør få en tilskuddsordning ved bispedømmerådvalg som forvaltes av bispedømmerådet og som ellers likner alternativ 2 i høringsnotatet.

4) Personvalgeregler

I samsvar med høringsnotatet ønsker vi ikke å innføre rett til strykninger ved de kirkelige valgene, og vi støtter likedan forslaget om å begrense antall kumuleringer (og overføringer fra andre lister) til tre. Vi mener spørsmålet om sperregrense (2.4.2) bør sees i sammenheng med spørsmålet om stemmetillegg (2.4.3). Begge disse tiltakene øker nominasjonskomiteens innflytelse på valgresultatet. Skulle en innføre både sperregrense og en ordning med stemmetillegg, ville velgernes mulighet for å påvirke personvalget etter vårt skjønn bli for sterkt begrenset. Av de to måtene å gi nominasjonskomiteen innflytelse på, foretrekker vi en ordning med sperregrense, men mener at en grense på 8 % er i høyeste laget. Erfaringen fra Oslo-valget sist viser at på den lista som hadde flest listestemmer, skulle det en nærmest eksepsjonell personstøtte til for å gi opprykk. På denne bakgrunn går vi inn for en sperregrense på 5 % - og ingen ordning med stemmetillegg.

5) Valgkretser og stemmekretser

Når det gjelder menighetsrådvalg, finner vi ordningen med forhåndsstemming tilstrekkelig til å imøtekomme deres behov som er fraværende på valgdagen. Her stiller vi oss ellers uforstående til høringsnotatets fokus på fellesrådsområdet når spørsmålet om fremmedstemming drøftes. Fremmedstemming blir etter vårt syn bare aktuelt i forbindelse med bispedømmerådvalgene. Her ligger det i virkeligheten to problemstillinger. Den ene gjelder adgangen til å avgi stemme i en annen stemmekrets enn den en sokner til, men stadig innen den valgkrets/det bispedømme stemmen gjelder. Denne formen for fremmedstemming oppfatter vi som selvsagt. Den andre problemstillingen gjelder muligheten for å avgi stemme i et annet bispedømme enn det som stemmekretsen tilhører, kort: Bør en Oslo-kvinne kunne avlegge stemme ved Oslo-valget i en stemmekrets i Nidaros? Vi kan ikke se at dette spørsmålet er belyst på noen tydelig måte i de utsendte høringsnotatene eller i forslaget til nye valgeregler. Vår oppfatning er imidlertid at det bør legges tilrette også for denne formen for fremmedstemming. Det kan ikke være noe stort problem å sørge for valglister ved alle bispedømmevalgene i alle landets stemmekretser, heller ikke å transportere slike fremmedstemmer til optellingsstedet.

Med vennlig hilsen

Trond Skard Dokka

Menighetsrådsleder

John A. Gjertsen
Daglig leder

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi til:
Trond Skard Dokka

Steinhammerveien 1177 OSLO
20b

Mottakere:
Kirkerådet

Pb. 799 Sentrum